

↗ + 0,72%

OMX-S, 1 ÅR +5,28%

↗ + 0,43%

DOW JONES KL 22, 1 ÅR +3,84%

↗ 10,48

EURO, +3 öre

↘ 9,16

DOLLAR, -1 öre

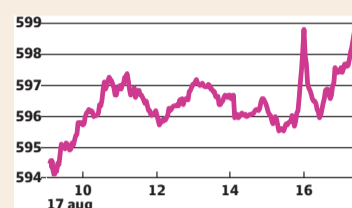
SvD NÄRINGSGLIV

Caroline Elander: Det finns inget krav på att den efterlevande måste få den gemensamma bostaden i arv.

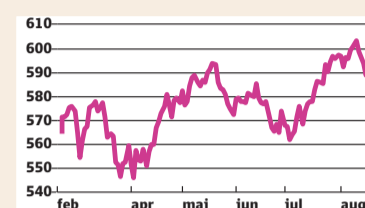
■ Nyheter | Sid 13

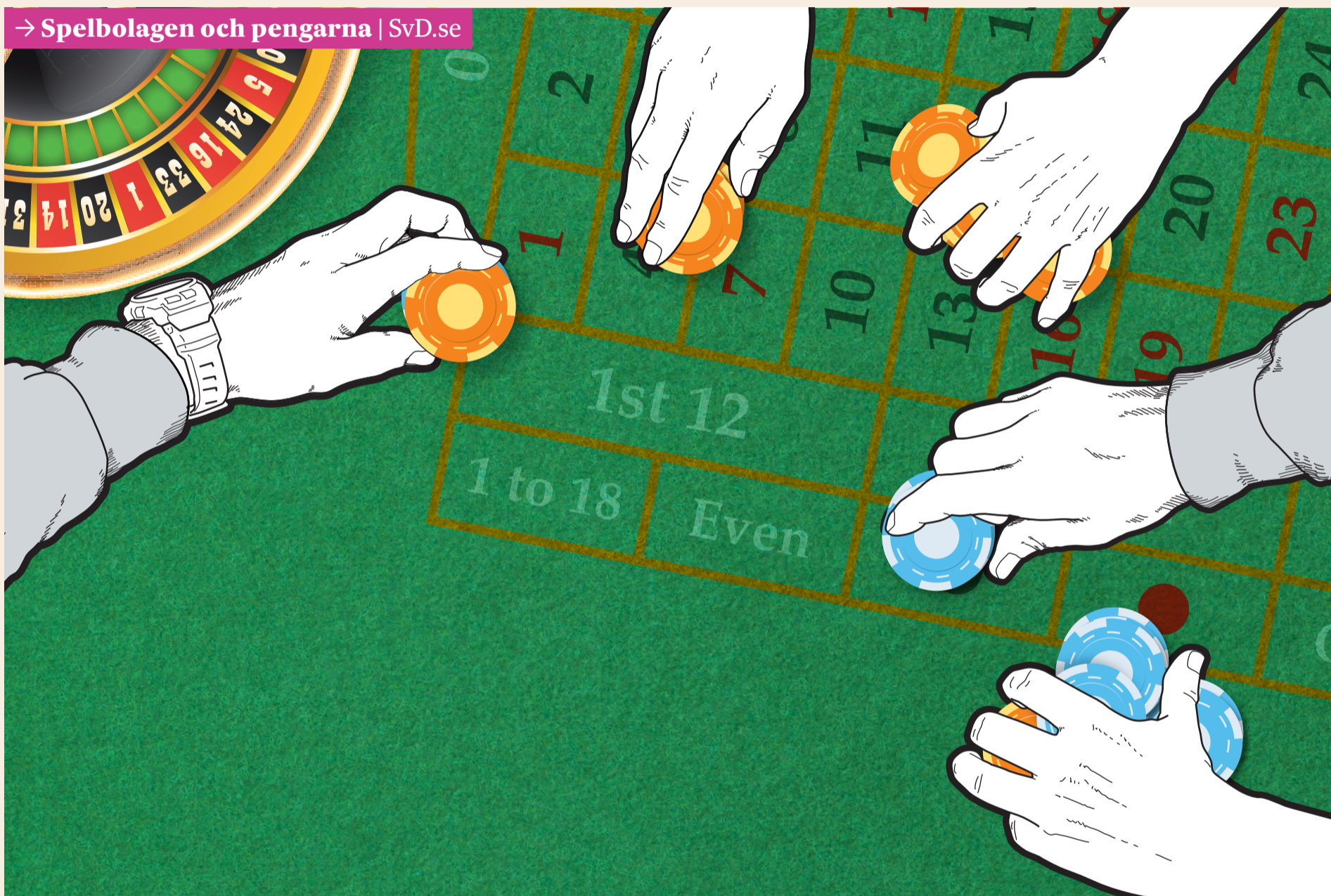
Stockholm i går

Stockholm 6 mån

→ Spelbolagen och pengarna | SvD.se

Gräffik: Thomas Molén

Svår balansgång väntar Svenska Spel

■ Från travsportare och mediehus till Sverigedemokraterna – när spelmarknaden omregleras är det många aktörer som hoppas på en jackpot. Men för ATG och Svenska Spel väntar en svår balansgång när bolagen tar sig an det riskfyllda spelet nätkasino. **Nyheter | Sid 8–11**

→ Den ekonomiska politiken | SvD.se

Miljardhål när SD serverar sin budget

SD:s budget är en blandning av höjda bidrag och sänkt skatt, kort sagt en mix av förslag från vänster till höger. Och budgeten går inte ihop på flera viktiga punkter, visar SvD:s granskning av partiets ekonomiska politik.

Det blir ett hål på närmare 30 miljarder kronor. Men att granska SD:s budget är ingen lätt uppgift: "Ingen budget är så svår-läst som SD:s".

■ Nyheter | Sid 6–7

Malin Ekman: Om Facebook fortsätter mer offensivt på inlagen väg kommer det att förändra sättet vi konsumerar sport.

■ Börs&marknad | Sid 14

Ny teknik ska hitta Vasas dolda skatter

Med ny teknik utvecklad av ett svenskt företag, ska Vasaskeppets förlisningsplats åter undersökas. Förhoppningar är stora att finna ytterligare pusselbitar för att förstå regalskeppets hemligheter.

■ Nyheter | Sid 12

Anders Åman, styrelseordförande i RWMT, Lisa Månsson, chef på Vasamuseet (till höger) samt Ines Coppoolse, Nederländernas ambassadör, vid Vasas förlisningsplats utanför Beckholmen i Stockholm. Foto: Magnus Hjalmarson Neideman

Fakta | Regalskeppet Vasa

Vasa kantrade och sjönk utanför Beckholmen i Stockholms inlopp på sin jungfruresa, söndagen den 10 augusti 1628.

■ Den direkta orsaken till att Vasa förliste var att hon var för instabil. Trots att hon inte klarade ett vanligt stabilitetstest när hon låg vid kaj, lät man henne segla eftersom Gustav II Adolf utövade påtryckningar för att kunna sätta in henne i sjökriget mot Polen. SvD

Regalskeppet Vasas skatter söks med ny svensk teknik

Med hjälp av ny teknik, utvecklad av ett svenskt företag, ska Vasaskeppets förlisningsplats åter undersökas. Förhoppningar är stora att finna ytterligare pusselbitar för att förstå regalskeppets hemligheter.

Patricia Hedelius
patricia.hedelius@svd.se

Katastrofen var ett faktum när regalskeppet Vasa sjönk på sin jungfrufärd 150 meter från land mitt i Stockholms inlopp för 390 år sedan. Vasa bärgades 1961 men många av skeppets kanoner är fortfarande borta. Nu har ett svenskt företag, Robert Wilson marine technologies (RWMT), fått i uppdrag att på nytt undersöka förlisningsplatsen.

– Vi har utvecklat en helt egen teknik som lämpar sig för svåra förhållanden som vattnen runt Stockholm. Det är 30 meter djupt där hon sjönk, i princip noll i sikt och flera meter dy, förklarar Anders Åman styrelseordförande i RWMT.

Vasaskeppet engagerar och museet där hon står uppställd är i särklass det mest populära i Sverige med sina 1,5 miljoner besökare, varav merparten är utländska turister.

– Vasa är unikt. Inget annat bär-

gat 1600-talsskepp i världen är lika väl bevarat. Det allra mesta är redan bärgat men vi hoppas den spetskompetens som RWMT har kan leda till fler fynd, säger Lisa Månsson, doktor i medicinsk vetenskap vid Karolinska Institutet och chef för Vasamuseet. Hon är också den som givit Vasamuseets vänförening i uppdrag att leda jakten på Vasas försvunna föremål.

Det var kungen själv, Gustav II Adolf, som lade beställningen på kanoner till sitt nya skepp. När Vasa seglade ut 1628 hade hon 64 kanoner ombord. I dag finns bara tre av dem på Vasamuseet.

Hur ser drömfyndet ut?

– Från skriftliga källor vet vi att runt 60 kanoner togs upp redan på 1660-talet, men att en 3-pundskanon tappades. Vi hoppas att hitta den kanonen. Det kan även finnas fler skulpturer, och att hitta dem vore fantastiskt. De ger oss nya pusselbitar till Vasa och hennes tid och en insyn i 1600-talets

tankevärld och maktspel, säger Lisa Månsson.

Med hjälp av den ultraljudslösning som RWMT har utvecklat går det att hitta både metall och träföremål. På Vasa fanns runt 500 träskulpturer som sex mästernidare med lärlingar ägnat sig två år för att färdigställa. Synliga delar av skrovet dekorerades med gudar, romerska kejsare och krigare som skulle symbolisera styrka och visdom och framställa kungen i god dager.

Med hjälp av den ultraljudslösning som RWMT utvecklat går det att hitta både metall och träföremål. Foto: Magnus H Neideman

Hur går undersökningen av förlisningsplatsen till?

– I korthet kan sägas att vårt fartyg upprepade gånger långsamt scannar av förlisningsplatsen, rådatan analyseras sedan och behandlas i våra datasystem, berättar Anders Åman.

Vasas storbåt var det senaste fyndet som bärgades från Vasas förlisningsplats 1967. Nya undersökningar genomfördes för snart 15 år sedan, men då utan resultat.

Är det realistiskt att vänta sig att den här undersökningen kommer leda till några nya fynd?

– Om det fortfarande finns föremål kvar på förlisningsplatsen, så tror vi oss kunna hitta dem, säger Anders Åman.

Marinen kommer att hjälpa till.

– Statens maritima museer har marinarkeloger som dyker och sannolikt genomför de en eventuell bärgning. Är det något väldigt tungt som ska tas upp, en 3-pundskanon kan väga cirka 400 kilo, så har marinen erbjudit sig att bistå, berättar Lisa Månsson.

Har ni använt den här tekniken i tidigare undersökningar?

– Efter flera års utveckling fick vi det stora genombrottet i våras och vi har hittills kunnat genomföra efterforskningar i tre världsdelar, säger Anders Åman.

Exakt var och vad RWMT har undersökt vill Anders Åman inte berätta men säger att man efter att ha scannat av Vasas förlisningsplats har en fullbokad kalender.

– Vi samarbetar med myndigheter i respektive land och på begäran av beställaren omfattas arbetet ofta av sekretess.

Även de brittiska och nederländska ambassaderna har engagerat sig i sökandet efter Vasas försvunna kanoner.

– Vi är en sjöfartsnation med en lång relation till Sverige. Nu bistår bland andra nationella Sjöhistoriska museum i Amsterdam med kunskap till projektet, säger Ines Coppoolse, Nederländernas ambassadör.

Med hjälp av arkivforskning och tips från allmänheten hoppas hon att några kanoner kan återfinnas på nederländsk mark. Många av de kanoner som bärgades från Vasa på 1600-talet såldes till Storbritannien och Nederländerna. ■